

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

26.03.2024. Nr. 6-1/225

SIA "Liepājas reģionālā slimnīca"
birojs@liepajasslimnica.lv

Par ēdināšanas maksu pavadošai personai

Tiesībsargs ir izskatījis personas iesniegumu par ēdināšanas maksu zīdaiņa pavadošajai personai Liepājas Reģionālajā slimnīcā (turpmāk – Slimnīca). Iesniedzēja norādīja, ka Slimnīca nodrošina bezmaksas ēdināšanu bērnu mātēm, kuras bērnu baro ar krūti. Citos gadījumos bērna līdz gada vecumam pavadošajai personai jāmaksā par ēdināšanu ar priekšapmaksu 7 eiro dienā.

Nacionālais veselības dienests (turpmāk – Dienests) apstiprina no valsts līdzekļiem apmaksājamo manipulāciju sarakstu un tajā ietvertos manipulāciju apmaksas nosacījumus (turpmāk – manipulāciju saraksts).

Manipulāciju sarakstā Dienests ir izveidojis "60107" manipulāciju "Pavadošās personas atrašanās pie pacienta diennakts stacionārā (par vienu gultasdienu)". Ir noteikts, ka Dienests no valsts līdzekļiem apmaksā pavadošās personas atrašanos pie pacienta diennakts stacionārā, ja:

- 1) pacienta vecums 0 - 7 gadu vecumam;
- 2) pacienta vecums no 7- 18 gadu vecumam ar nosacījumu, ja:
 - a) lietotā procedūra izraisa psihoemocionālu stresu vai ir potenciāli sāpīga;
 - b) nepieciešams ievērot gultas režīmu un līdzestība to nenodrošina;
 - c) nepieciešama orāla vai parenterāla rehidrācija, parenterāla barošana vai ilgstoša parenterāla zāļu ievade;
 - d) apgrūtināta vai neiespējama komunikācija bez pavadošās personas klātbūtnes;
 - e) atrašanās diennakts stacionārā izraisa psihoemocionālus traucējumus, kas var negatīvi ietekmēt veselības aprūpes kvalitāti, bērna vai ārstniecības personu drošību;

- f) pacientam ir mobilitātes traucējumi;
 - g) pavadošajai personai nepieciešams nodrošināt vai apgūt sevišķas pacienta kopšanas iemaņas.
- 3) pacienta vecums no 18 gadu vecuma ar nosacījumu, ja:
- a) pacientam ir mobilitātes traucējumi;
 - b) pavadošajai personai nepieciešams nodrošināt vai apgūt sevišķas pacienta kopšanas iemaņas.

Manipulācijas sarakstā norādīts, ka pavadošās personas uzturēšanās izmaksās slimnīcā ietilpst:

- 1) izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem (siltumenerģiju, ūdeni, kanalizāciju, elektroenerģiju);
- 2) saimnieciskie izdevumi, kas iekļauj, piemēram, pirmās nepieciešamības higiēnas preces (ziepes, tualetes papīru u.c.).

Tas ir minimums, kas jānodrošina diennakts stacionārajām iestādēm - iespēja pavadošajai personai atrasties pie pacienta diennakti. Uzturēšanās izmaksās nav iekļauta pavadošās personas ēdināšana. Stacionārā iestāde, ņemot vērā tās iespējas, par saviem finanšu līdzekļiem var nodrošināt arī pavadošās personas ēdināšanu. Katra stacionārā ārstniecības iestāde pavadošās personas uzturēšanos stacionārā pie pacienta nodrošina atbilstoši pieejamiem resursiem. Manipulāciju tarifs "Pavadošās personas atrašanās pie pacienta diennakts stacionārā (par vienu gultasdienu)" ir vienāds visām stacionārajām ārstniecības iestādēm.

Slimnīca ir Liepājas valstspilsētas pašvaldības kapitālsabiedrība. Tā var noteikt labvēlīgākus nosacījumus, tai skaitā, no saviem resursiem segt ēdināšanas izdevumus bērnu pavadošām personām. Atbilstoši Liepājas Reģionālās slimnīcas tīmekļvietnē ievietotajai informācijai uzturēties kopā ar bērnu Slimnīcā, palīdzot nodrošināt viņa aprūpi, var viens no bērna vecākiem. Ja bērns ir līdz 18 mēnešu vecumam, tad vecāks var uzturēties nodaļā bez maksas. Ja bērns ir vecāks, tad atbilstoši slimnīcas apstiprinātam cenrādī tiek iekasēta maksa. Slimnīca nav publiskojusi tādu informāciju, ka bērna mātei, kura baro bērnu ar krūti, Slimnīca nodrošinātu ēdināšanu. No publiskotās informācijas var pieņemt, ka Slimnīca nodrošina vecākiem bezmaksas ēdināšanu līdz bērna 18 mēnešu vecumam, taču konkrētajā situācijā, bērna pavadošajai personai ēdināšana nebija bez maksas. Vienlaikus Slimnīca norādījusi, ka bezmaksas uzturēšanās ir bērna vecākiem, tomēr bērna pavadošā persona var nebūt vecāks, bet cits bērnam tuvs cilvēks, kā arī aizbildnis un audžuģimene.

Tiesībsargs atzinīgi novērtē, ja Slimnīca ir nolēmusi no saviem finanšu līdzekļiem apmaksāt ēdināšanu tikai tām mātēm, kuras baro bērnu ar krūti, tas nav diskriminējoši pret citām bērnu pavadošajām personām, jo valsts nav paredzējusi finansējumu ēdināšanai un barojošas mātes nav salīdzināmos apstākļos ar citām bērnu pavadošajām personām.

Slimnīcas tīmekļvietnē norādītā informācija neatbilst Dienesta Manipulāciju sarakstā norādītajam par valsts apmaksātu bērna pavadošās personas atrašanos pie pacienta diennakts stacionārā, un nav pietiekami skaidrs norādītais, ja bērns ir līdz 18 mēnešu vecumam, tad vecāks var uzturēties nodaļā bez maksas.

Lai nodrošinātu labas pārvaldības principa ievērošanu iedzīvotāju informēšanai par pakalpojumiem, tiesībsargs aicina Liepājas Reģionālo slimnīcu:

- ievietot tīmekļvietnē informāciju par pavadošo personu uzturēšanos Slimnīcā atbilstoši Nacionālā veselības dienesta noteiktajam Manipulāciju sarakstā;
- precizēt informāciju par Slimnīcas nodrošināto bezmaksas ēdināšanu bērnu pavadošajām personām.

Lūdzu informēt tiesībsargu par rekomendāciju izpildi līdz **2024. gada 30. aprīlim**.

Tiesībsarga pilnvarojumā

Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

Laila Grāvere

* No 2024.gada janvāra Tiesībsarga biroja gatavotie dokumenti tiek formatēti, ievērojot piekļūstamības prasības personām ar uztveres un redzes traucējumiem.